

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 219/2015
31.03.2016. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судије Бранка Станића, као председника већа, судије Браниславе Апостоловић и судије Звездане Лутовац, као чланова већа, у правној ствари тужилаца: 1) Стечајна маса К.т.и. д.д. у стечају из К., ул. ... бр. ..., Р.Х., коју заступа пуномоћник М.Р., адвокат из Б.; 2) Х. А.Д. О. у реструктурирању, ул., коју заступа пуномоћник З.Р., адвокат из Н.С., против тужених: 1) С. Д.О.О. Б. у стечају, ул. ... бр., кога заступа пуномоћник А.К., адвокат из Б., 2) Н.б. А.Д. из Б., ул. ... бр. ..., коју заступа пуномоћник Б.Г., адвокат из Б., ради утврђења, вредност предмета спора 39.420.890,24 динара, одлучујући о ревизијама првотужиоца и друготуженог, које су изјављене против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 7956/14 од 09.04.2015. године, донео је у седници већа одржаној дана 31.03.2016. године следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије првотужиоца Стечајна маса К.т.и. д.д. у стечају из К. и друготужене Н.Б. А.Д. Б. из Б., изјављене против става I и II изреке пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 7956/14 од 09.04.2015. године.

ОДБИЈА СЕ захтев друготужене Н.Б. А.Д. из Б. за накнаду трошкова ревизијског поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П бр.1577/14 од 28.08.2014. године у ставу 1. изреке, утврђено је да је ништав уговор о револвинг кредиту са валутном клаузулом број КР ... који је закључен 27.04.2012. године између прво и друготуженог. Ставом 2. изреке утврђено је да је ништава заложна изјава првотуженог Ов. бр. I 14470/2012 оверена 30.04.2012. године пред Основним судом у Сремској Митровици. Ставом 3. изреке одбачена је тужба у делу којим је тражено да суд наложи РГЗ СКН Инђија да у Г листу за парцелу ... КО Б. уписане у ЛН број ... КО Б., изврши брисање извршне вансудске хипотеке уписане по основу заложне изјаве Ов. I бр. 14470/2012 оверене 30.04.2012. године. Ставом 4. изреке одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да не постоји потраживање друготуженог Н.Б. А.Д. из Б. према првотуженом С. Д.О. из Б. у стечају за износ од 25.000.000,00 динара. Ставом 5. изреке утврђено је да не

постоји потраживање друготуженог Н.Б. А.Д. из Б. према првотуженом С. Д.О. у Б. у стечају за износ од 2.818.329,31 динар, а ставом 6. изреке је утврђено да је ништав уговор о краткорочном револвинг кредиту број КР ... од 05.08.2008. године закључен између првотуженог С. Д.О. Б. у стечају и Н.Б. А.Д. из Б., са анексом I истог уговора од 05.08.2009. године. Ставом 7. изреке утврђено је да ништава заложна изјава првотуженог Ов I број 33157/2009 оверена 05.08.2009. године пред Општинским судом у Новом Саду, а ставом 8. изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се утврди да не постоји потраживање друготужене Н.Б. А.Д. из Б. према првотуженом С. Д.О. из Б. у стечају за износ од 7.045.704,32 динара. Ставом 9. изреке утврђено је да не постоји потраживање друготуженог Н.Б. А.Д. из Б. према првотуженом С. Д.О. Б. у стечају за износ од 3.615.238,10 динара, а ставом 10. одбачена је тужба у делу у којем је тражено да се наложи РГЗ СКН Инђија да у Г лист за парцелу број ... КО Б. уписану у ЛН бр. ... КО Б. изврши брисање извршне вансудске хипотеке уписане по основу заложне изјаве Ов I бр. 33157/2009 оверене 05.08.2009. године. Ставом 11. изреке утврђено је да је ништав уговор о закупу пословног простора од 24.06.2006. године са припадајућим анексима и уговор о отварању и вођењу рачуна закључен 04.12.2012. године између тужених С. Д.О. Б. у стечају и Н.Б. А.Д. из Б. и ставом 12. одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се утврди да не постоји потраживање друготужене Н.Б. А.Д. из Б. према првотуженом С. Д.О. Б. у стечају за износ од 941.618,82 динара. Ставом 13. изреке је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж бр. 7956/14 од 09.04.2015. године у ставу 1. изреке, одбијена је жалба првотужиоца као неоснована и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П бр. 1577/14 од 28.08.2014. године у ставу 4, 8. и 12. изреке. Ставом 2. изреке другостепене пресуде, одбијена је жалба друготужене као неоснована и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П бр. 1577/14 од 28.08.2014. године у ставу 1, 2, 6, 7. и 11. изреке. Ставом 3. изреке, укинута је пресуда Привредног суда у Београду П бр. 1577/14 од 28.08.2014. године у ставу 5, 9. и 13. и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. Ставом 4. изреке, одбачена је жалба друготуженог изјављена против пресуде Привредног суда у Београду П бр. 1577/14 од 28.08.2014. године у ставовима IV, VIII и XII изреке. Ставом 5. изреке, одбијен је захтев туженог другог реда, за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 7956/14 од 09.04.2015. године, првотужилац Стечајна маса К.т.и. д.д. у стечају из К. је благовремено изјавио ревизију у односу на став 1. изреке. Ревизија је изјављена из свих разлога предвиђених законом а нарочито због погрешне примене материјалног права.

Против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 7956/14 од 09.04.2015. године, ревизију је изјавио и друготужени Н.Б. А.Д. из Б. и то у односу на став 2. изреке, због погрешне примене материјалног права и свих других законских разлога.

Друготужени је одговорио на ревизију првотужиоца и предложио Врховном касационом суду да исту одбије као неосновану. Трошкове за одговор на ревизију је тражио и определио.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у складу са одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11 и 55/2014) и утврдио да су ревизије првотужиоца и друготужене, неосноване.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности а у ревизијама се не наводи које су то друге битне повреде поступка учињене, које би биле од утицаја на правилност побијане пресуде.

Предмет спора је утврђење ништавости уговора о кредиту, заложних изјава, уговора о закупу пословних просторија и уговора о отварању и вођењу рачуна код банке, те утврђење да пријављено потраживање друготуженог у поступку стечаја над првотуженом не постоји и то услед чињеница да друготужени није имао одобрење управног одбора за закључење предметних правних послова са првотуженом, као и чињенице да је приликом закључења уговора о револвинг кредиту КР ... над првотуженим вођен поступак ликвидације.

Према утврђеном чињеничном стању, у стечајном поступку над првотуженим од стране тужилаца као стечајних поверилаца, оспорено је потраживање друготуженог. Потраживање које је друготужени у поступку стечаја над првотуженим пријавио а тужиоци оспорили, састоји се од износа 27.818.329,31 динара по основу уговора о револвинг кредиту КР ... од 27.04.2012. године, који је обезбеђен хипотеком уписаном на основу заложне изјаве Ов I бр. 14470/2012 оверене 30.04.2012. године пред Основним судом у Сремској Митровици; износа од 10.660.942,42 динара по основу уговора о револвинг кредиту КР ... и припадајућег анекса, а које је обезбеђено хипотеком уписаном на основу заложне изјаве Ов I бр. 33157/2009, оверене 05.08.2009. године и износа од 941.618,82 динара по основу уговора о закупу пословних просторија са припадајућим анексима и уговора о отварању и вођењу рачуна код банке број 2002/10 од 04.12.2002. године. Друготужени је оснивач првотуженог са уделом од 84,68 % удела. У току првостепеног поступка је утврђено да је у тренутку закључења спорног уговора о револвинг кредиту КР ... од 27.04.2012. године и давања заложне изјаве Ов I бр. 14470/2012 оверене 30.04.2012. године пред Основним судом у Сремској Митровици, над првотуженим вођен поступак ликвидације, као и да од стране управног одбора друготуженог није постојала сагласност за предузимање правних послова са првотуженим, а чије се утврђење ништавости тражи.

Нижестепени судови су закључили да уговори о револвинг кредиту са валутном клаузулом Кр ... од 27.04.2012. године и уговор о краткорочном кредиту КР ... од 05.08.2008. године и анекс истог уговора од 05.08.2009. године, затим уговор о закупу са припадајућим анексима и уговор о отварању и вођењу рачуна, **су ништави** са разлога што су утврдили да је друготужени оснивач првотуженог са уделом од 84,68%, тако да је првотужени сагласно члану 2. Закона о банкама, повезано лице са банком. Друготужена банка, према одредби члана 38 Закона о банкама, праметне правне послове са повезаним лицем је могла закључивати након добијања писменог одобрења управног одбора банке. Друготужена није имала писмено одобрење овог органа за закључење предметних уговора а

недостатак одобрења надлежног органа, повлачи по члану 40 Закона о банкама ништавост правних послова, због чега је у том делу усвојен тужбени захтев.

Нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужилаца у делу којим су тражили да се утврди да не постоји потраживање друготуженог према првотуженом у износу од 25.000.000,00 динара, проистекло из уговора о револвинг кредиту и потраживање у износу од 7.045.704,32 динара, које потраживање потиче из уговора о краткорочном кредиту са образложењем да без обзира што је утврђена ништавост ова два уговора, последице ништавости су прописане у члану 104. Закона о облигационим односима, тако да је свака страна дужна да врати све што је примила по основу таквог уговора. Из истих разлога нижестепени судови су и одбили тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се утврди да не постоји потраживање друготуженог према првотуженом у износу од 941.618,82 динара, а потиче по основу неплаћених закупнина из уговора о закупу, припадајућих трошкова закупа и на име накнаде по основу уговора о отварању и вођењу рачуна за које уговоре је такође утврђено да су ништави.

Према оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право и то одредбе Закона о банкама и Закона о стечају, када је донео побијану пресуду.

Наводи из ревизије првотужиоца и ревизије друготуженог се не могу прихватити као основани.

Ревидент – првотужилац сматра да друготужени своје потраживање није пријавио као стечајни поверилац, већ као разлучни поверилац, те пошто је суд огласио ништавим правне послове на којима се темељило различно потраживање стечајног дужника, требало је да се утврди да предметна потраживања не постоје.

Међутим, ови наводи ревизије су неосновани са разлога што потраживање друготуженог према првотуженом, постоји без обзира на евентуално непостојање заложног права којим су предметна потраживања обезбеђена и то како у складу са Законом о облигационим односима тако и у складу са Законом о стечају. Друготужени је пријавио обезбеђено новчано потраживање са правом одвојеног намирења. Пријава потраживања различног повериоца се увек мора третирати као пријава обезбеђеног новчаног потраживања. Ако нису испуњени услови да се потраживање призна као различно, не постоје законске сметње да се исто новчано потраживање призна као стечајно необезбеђено потраживање, обзиром да је благовремено пријављено, па су стога неосновани наводи из ревизије да потраживање друготуженог не постоји и да је погрешно примењено материјално право када је у том делу одбијен захтев ревидента – првотужиоца.

Друготужени у ревизији истиче да је побијана пресуда заснована на погрешној примени Закона о банкама и сматра да су нижестепени судови погрешно закључили да првотужени С. Д.О.О. Б. припада кругу лица повезаних са банком у смислу члана 2. став 25. Закона о банкама и да је за закључење предметних уговора, анекса и заложних изјава била потребна сагласност управног одбора банке.

Ови наводи ревизије су неосновани. Друготужени је оснивач првотуженог са уделом од 84,68 % (што је неспорно) те је према одредби члана 2. став 24. Закона о банкама са првотуженим повезано лице. Одредбом члана 38. овог закона, прописано је у ставу 1. да правни послови банке са повезаним лицем обухватају послове које банка закључи са овим лицем и лицем које је повезано с повезаним лицем те банке. Ставом 2 овог члана је прописано да банка правни посао с повезаним лицем може закључити након добијања писменог одобрења управног одбора. У ставу 3 овог члана су наведени случајеви кад ово одобрење није обавезно.

Правни послови-уговори које је друготужена закључила са првотуженим, који су предмет ништавости, не представљају послове за које у смислу става 3 члана 38. Закона о банкама одобрење управног одбора није обавезно, већ је управо за ове правне послове-уговоре, да би се могли закључити и производити правно дејство, требало прибавити писмено одобрење управног одбора банке, како то закон прописује. Одредбом члана 40. Закона о банкама је прописано да су сви правни послови које банка закључи супротно условима прописаним у члану 37. до 39. овог закона ништави.

Имајући у виду садржину наведених одредби Закона о банкама и утврђено чињенично стање, првико је другостепени суд, донео одлуку садржану у ставу 2. изреке побијане пресуде, када је утврдио ништавост уговора о кредиту, заложних изјава, уговора о закупу пословних просторија и уговора о отварању и вођењу рачуна код банке, јер за закључење наведених уговора друготужена банка није имала одобрење надлежног органа, што је услов за пуноважност ових правних послова.

Према изложеном, неосновани су наводи из ревизија да је другостепени суд побијану одлуку донео погрешном применом материјалног права, те је Врховни касациони суд, на основу процесних овлашћења из члана 414. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу 1. изреке пресуде.

Решавајући о захтеву друготуженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, Врховни касациони суд налази да одговор на ревизију није био нужан у овој правној ствари, па самим тим ни трошкови који су настали поводом састава одговора, не представљају нужне трошкове који би се у складу са одредбом члана 165. Закона о парничном поступку, досудили на терет тужилаца. Са тих разлога је одлучено као у ставу 2. изреке пресуде.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**